

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE
Prežihova 4, 1000 LJUBLJANA

Številka: 1210-2/96-10

Datum: 12.12.1996

Na podlagi 24. člena Zakona o računskem sodišču (Ur. l. RS, št. 48/94) in 23. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 20/95) izdajam naslednje

P R E D H O D N O P O R O Č I L O

o pregledu računovodskega sistema in učinkovitosti delovanja notranjih kontrol na Ministrstvu za znanost in tehnologijo, Ljubljana, Slovenska 50

Začetna revizija Ministrstva za znanost in tehnologijo je bila opravljena na osnovi sklepa o izvedbi nadzora št. 1210-1/96-1 z dne 9.5.1996.

Nadzor so opravile delavke Računskega sodišča Republike Slovenije, in sicer: revizijski sodelavki Magda Posavec in Marija Budin ter revizijski asistentki Sonja Kožamelj in Jelka Zimšek, po pooblastilu št. 1210-2/96-2 v času od 14.5.1996 dalje s prekinitvami.

I. U V O D

1. PREDSTAVITEV MINISTRSTVA

1.1. Naloge ministrstva in njegova organiziranost

Naloge Ministrstva za znanost in tehnologijo (v nadaljevanju ministrstvo) opredeljuje 16. člen ZODPM (Ur. l. RS, št. 71/94) in so: temeljno in aplikativno raziskovanje, tehnološki in drug razvoj, usposabljanje mladih raziskovalcev, promocija znanosti, znanstvena publicistika in znanstveni sestanki, informatika za področje raziskovalne dejavnosti, mednarodno znanstveno in tehnično sodelovanje ter podobno.

Ministrstvo za znanost in tehnologijo vodi minister, njemu je za svoje delo odgovoren generalni sekretar, strokovno delo pa vodijo trije državni sekretarji.

Ministrstvo ima v svoji sestavi tri urade, in sicer:

- Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino,
- Urad Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje in
- Urad Slovenske nacionalne komisije za UNESCO.

1.2. Povezanost z okoljem

Republika Slovenija ima sprejet nacionalni raziskovalni program, ki je sestavni del nacionalne razvojne strategije in vladnih politik z razvojnimi cilji in vplivi, katerih skupni namen je spodbujati razvoj gospodarsko in socialno uspešne družbe. Splošni cilji raziskovalne dejavnosti so: širjenje in poglobljanje znanstvenih spoznanj, pospeševanje uporabe znanosti, povečevanje obsega raziskovalne dejavnosti in vzgoja vrhunskih strokovnjakov.

Ministrstvo vodi:

- *evidenco raziskovalcev in raziskovalnih skupin*
- *evidenco zavodov in organizacij*, ki so registrirani za opravljanje raziskovalne dejavnosti (284 raziskovalnih organizacij),
- *register zasebnih raziskovalcev* (288 raziskovalcev)

Ministrstvo financira *ustanovitelske obveznosti* 14-im javnim raziskovalnim zavodom, poleg teh pa še 10-im drugim javnim zavodom.

Ministrstvo je v letu 1995 odobrilo 194 novih delovnih mest *mladih raziskovalcev*, financiralo je 1272 mladih raziskovalcev oz. v povprečju 1000 preko celega leta.

Republika Slovenija je v letu 1995 oblikovala tudi številne pobude na področju *mednarodnega znanstvenega in tehnološkega sodelovanja* za institucionaliziranje sodelovanja na meddržavni ravni in izvajanje dogovorjenih programov in aktivnosti.

1.3. Zaposleni

V ministrstvu so sistemizirana 104 delovna mesta, na dan 1.7.1996 je bilo zasedenih 87 delovnih mest, od tega 45 višjih upravnih delavcev, 40 višjih strokovnih delavcev in 2 pripravnika.

V letu 1995 se je na ministrstvu na novo zaposlilo 14 delavcev, zapustilo ga je 12 oseb, od tega največ z visoko izobrazbo, v letu 1996 pa se je zaposlilo 8 delavcev, odšlo pa jih je 7.

Izobrazbena struktura na ministrstvu je visoka, saj ima kar preko 72 % zaposlenih višjo oz. visoko strokovno izobrazbo oziroma preko 12 % doktorat znanosti (na dan 1.7.1996). Napram preteklemu letu (primerjalni podatek za 31.12.1995) se je izobrazbena struktura izboljšala.

1.4. Računalniška služba

V okviru Sektorja za plan in analize deluje Oddelek za računalništvo.

Ministrstvo se je zavedalo pomanjkljivosti računalniškega sistema in je za pomoč zaprosilo svetovalce PHARE, ki so predlagali, da se ustanovi posebni oddelek, katerega naloge bi bile načrtovanje, oblikovanje, usklajevanje in nadziranje obdelave in uporabe podatkov znotraj ministrstva, s poudarkom na uporabnikih in njihovih informacijskih potrebah in ne na sami informacijski tehnologiji. Ugotovili so, da ni izdelanega načrta nadaljnjega razvoja internih informacijskih sistemov niti modela podatkov, da je ministrstvo popolnoma odvisno od zunanjih pogodbenih izvajalcev ter da obstajata dve ločeni skupini in omrežji (omrežje osebnih računalnikov in VAX-ovo omrežje terminalov) brez prave povezanosti. Obstoječi informacijski sistem so ocenili kot nezadosten.

1.5. Osnovna sredstva

Nabavna vrednost osnovnih sredstev ministrstva (brez uradov) na dan 31.12.1995 je bila 145.943 tisoč SIT, odpisana vrednost pa 96.857 tisoč SIT.

Nabavne in odpisane vrednosti gradbenih objektov na dan 31.12.1993, 31.12.1994 in 31.12.1996 so enake. Pri preveritvi je bilo ugotovljeno, da je za leto 1995 bila obračunana revalorizacija, vendar je bila napačno pripisana le opremi, zato analitična in sintetična evidenca gradbenih objektov in opreme ne izkazujeta enakih stanj oziroma nista usklajeni.

II. U G O T O V I T V E

1. RAČUNOVODSKI SISTEM IN NOTRANJE KONTROLE

1.1. Predstavitev računovodske službe

Računovodske naloge za ministrstvo (in tudi organe v njegovi sestavi) opravlja Ministrstvo za finance (v nadaljevanju MF), ker ministrstvo nima lastne računovodske službe.

MF vodi naslednje poslovne knjige:

- dnevnik,
- glavno knjigo in
- pomožne knjige (blagajniška knjiga, knjiga osnovnih sredstev in analitična evidenca terjatev in obveznosti).

Prihodke in odhodke spremljajo po naslednjih stroškovnih mestih oz. šifrah v okviru ministrstva:

- 3411 Ministrstvo za znanost in tehnologijo
- 3412 Urad RS za standardizacijo in meroslovje
- 3413 Urad RS za intelektualno lastnino in
- 3414 Urad slovenske nacionalne komisije za UNESCO.

Uradi nimajo svojega žiro računa. Sredstva v proračunu se zagotavljajo ločeno za posamezne organe v sestavi, nakazujejo se preko žiro računa ministrstva in se vodijo ločeno kot samostojno stroškovno mesto po proračunskih postavkah posameznega organa.

Računovodsko evidentiranje in izkazovanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ter prihodkov in odhodkov v glavni knjigi je bilo v letu 1995 skupno za ministrstvo in Urad slovenske nacionalne komisije za Unesco, za oba organa skupaj sta bili sestavljeni tudi bilanca stanja in bilanca prihodkov in odhodkov.

Za leto 1995 so bile torej sestavljene tri bilance prihodkov in odhodkov za:

- ministrstvo (v bilanci so podatki skupaj z Uradom slovenske nacionalne komisije za Unesco),
- Urad za standardizacijo in meroslovje (v nadaljevanju USM) ločeno za proračunska sredstva in lastno dejavnost ter
- Urad za intelektualno lastnino (v nadaljevanju UIL) ločeno za proračunska sredstva in lastno dejavnost.

Urad slovenske nacionalne komisije za Unesco je proračunski uporabnik s šifro 3414. Na podlagi 79. člena Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 1994 in 1995 (Ur. l. RS, št. 26/94 in 40/95) in 11. člena Navodila o enotnem vodenju poslovnih knjig za proračun in proračunske uporabnike (Ur. l. RS, št. 72/95) proračunski uporabniki vodijo poslovne knjige ter sestavljajo računovodske izkaze v skladu z Odredbo o evidentiranju prihodkov, odhodkov, sredstev in virov sredstev proračunov družbenopolitičnih skupnosti ter njihovem izkazovanju (Ur. l. RS, št. 15/91 in 5/92). V smislu teh določil bi urad moral sestaviti lastne računovodske izkaze in ne skupnih z ministrstvom.

Kot organizacijska enota ministrstva deluje Oddelek za proračun in finančno operativo, ki je zadolžen za pripravo proračuna, internega finančnega načrta in mesečnih likvidnostnih planov, pripravo dokumentacije in izvedbo postopkov za izvrševanje izplačil, za koordinacijo aktivnosti z Ministrstvom za finance in tudi za izvajanje nadzora nad finančnim poslovanjem ministrstva.

Predstojnik uporabnika proračuna oziroma pooblaščen oseba je odredbodajalec za sredstva, prejeta iz državnega proračuna. Za razpolaganje z denarnimi sredstvi na žiro računu je odgovorna pooblaščen oseba pri Ministrstvu za finance, ki jo pooblasti predstojnik. Za organizacijo dela v zvezi z izdajanjem, sprejemanjem in kroženjem listin je odgovoren predstojnik uporabnika državnega proračuna oz. pooblaščen oseba.

Knjigovodsko listino mora pred izročitvijo vodji finančno računovodske službe prekontrolirati odredbodajalec oziroma drug pooblaščen delavec uporabnika državnega proračuna. Le-ta ugotovi in s svojim podpisom potrdi pravilnost, resničnost in zakonitost listine oz. poslovne spremembe.

1.2. Predstavitev glavnih poslovnih procesov in vgrajenih notranjih kontrol

Finančno poslovanje ministrstva temelji na proračunu za tekoče leto in sklepu o izvajanju proračuna ministrstva, ki ga sprejme minister. S sklepom razdeli sredstva proračunskih postavk na proračunske podpostavke. Sklep lahko minister med letom spreminja in dopolnjuje. Za posamezne podpostavke so v sklepu navedene odgovorne osebe, skrbniki proračunskih podpostavk.

Sredstva proračuna ministrstva se uporabljajo predvsem preko razpisov, lahko pa tudi na podlagi posebnega sklepa vlade ali sklepa ministra. V določenih primerih se sredstva uporabijo brez predhodno opravljenega javnega razpisa:

- financiranje fiksnih in režijskih stroškov v raziskovalnih zavodih in drugih raziskovalnih organizacijah (t.i. ustanoviteljske obveznosti);
- program subvencioniranja nakupa tuje znanstvene in strokovne literature za približno 70 knjižnic, več ali manj gre za en izvod revije za celotno državo in približno 12.000 naslovov;
- direktna naročila (del materialnih stroškov ministrstva, določene vrste manjših potroškov, stroški, ki ne presežejo določene vrednosti).

Ministrstvo je v podzakonskih aktih (sklepi, pravilniki) natančno opredelilo merila, pogoje, metodologijo izbora in postopek financiranja raziskovalne dejavnosti (dodeljevanje proračunskih sredstev za financiranje ustanoviteljskih obveznosti, za financiranje projektov temeljnega in aplikativnega raziskovanja ter razvoja, za financiranje podiplomskega študija, za dodeljevanje štipendij, za sofinanciranje oz. subvencioniranje raziskovalne opreme ipd.)

Skrbnik proračunske podpostavke je pristojen in odgovoren za vodenje razpisnih postopkov in pripravo celotne pogodbene dokumentacije. Ta zajema dokazila o razpisu in izboru izvajalca, obrazce, ki jih morajo izpolniti izvajalci, pogodbo in vlogo za soglasje k pogodbam.

Izvajanje plačil izhaja iz pogodbenih obveznosti oz. drugih listin - računa, obračunskega dokumenta - situacije. Pri realizaciji letnih pogodb (npr. za ustanoviteljske obveznosti, projekte) skrbnik proračunske podpostavke prejme od prejemnika sredstev - izvajalca mesečni obračunski dokument - "Zahtevak za izplačilo po pogodbi", ob koncu leta oz. ob izteku pogodbe pa končni obračun. Mesečni zahtevak in končni obračun skrbnik podpostavke preverja s predračunom v skladu z določili podzakonskih aktov ministrstva.

Skrbnik proračunske podpostavke mora preveriti in parafirati vse prejete račune, obračune oz. zahtevke za izplačilo po pogodbi in jih posredovati oddelku za proračun in finančno operativo (v nadaljevanju OPFO), da bi lahko MF zagotovilo izplačila na dan zapadlosti računa oz. obračunskega dokumenta. K originalni računski oz. obračunski listini izpiše OPFO obrazec oz. žig "Odredba za izplačilo." OPFO jo pripravi na podlagi pogodbe, računa oz. drugih obračunskih listin, ki jo skupaj z originalno listino in seznamom predanih knjigovodskih listin posreduje MF.

Izplačila na osnovi pogodb o delu, avtorskih pogodb ter ostala izplačila, kjer je treba upoštevati zakon o dohodnini, se opravljajo na MF dvakrat mesečno (15. in zadnjega v mesecu). OPFO predloži sektorju za javno računovodstvo MF dokumentacijo (račune, zahtevke, potne naloge), odredbo za plačilo in seznam predanih

knjigovodskih listin. Za morebitne naslednje obroke pa se posredujejo kopije dokumentov in odredbo za plačilo.

Preverjen je bil krogotok finančnih listin in notranje kontrole za področje znanstveno-raziskovalnih projektov (temeljnih in uporabnih) s področja naravoslovja.

Prijave na razpis, ki ga ministrstvo objavi enkrat letno, skrbniki posameznih proračunskih podpostavk vnesejo v računalniško vodeno evidenco. Vsaki prijavi je samodejno dodeljena zaporedna številka, ki spremlja projekt skozi vse faze, hkrati pomeni to številko projekta in pogodbe. Za vnos prijav in njihovih sprememb je odgovoren izključno skrbnik, vnos se ne kontrolira s strani drugih oseb. Na podlagi vnešenih prijav se izpišeta "dnevnik vnešenih prijav" in "pregled prijav na razpis", leta služi kot delovni material skrbniku. Oba izpisa imata enako vsebino, le njuna oblika je prilagojena delovnim potrebam skrbnika, vnos prijav pa je enkraten. Skrbnik primerja oba izpisa, preveri morebitne neusklajenosti, preverja pa tudi, če podatki ustrezajo dejanskemu stanju (po evidenci raziskovalcev, raziskovalnih skupin); obstaja torej samokontrola vnosa ter kontrola pravilnosti prijav.

Dnevnik in pregled prijav se posredujeta nacionalnim koordinatorjem, ki izberejo recenzente, katerim se posreduje dokumentacija za oceno prijavljenega predloga projekta. Za posredovano dokumentacijo je odgovoren skrbnik. Prejete ocene skrbniki vnesejo v evidenco.

V prijavi prijavitelji navedejo raziskovalne ure, ki jih bo raziskovalna skupina predvidoma porabila na projektu. Recenzenti ocenijo realnost števila zaprošenih ur. Raziskovalec ima dovoljeno letno obremenitev največ 1700 ur letno za redno delo, financirano iz proračuna ministrstva in največ 4/3 obsega, če je 1/3 financirana iz proračunskih sredstev drugih ministrstev. V letu 1996 je ministrstvo pričelo primerjati obremenitev izvajalcev - raziskovalcev, ki sodelujejo tudi v pedagoškem procesu. Podatke o pedagoški obremenitvi raziskovalcev je ministrstvo pridobilo od Ministrstva za šolstvo in šport. Podatki so bili posredovani kar trikrat in vsakič različni, avtomatično pa se ne posredujejo. Tovrstne primerjave se opravljajo tudi za raziskovalce, ki jih financira Ministrstvo za zdravstvo, ne pa tudi za druga ministrstva.

Poleg odobrenih ur na obseg sredstev za financiranje raziskovalnih projektov vpliva tudi uvrstitev projektov v cenovne razrede (A, B, C in D), ki jo opravi skrbnik. Projekti so uvrščeni v cenovni razred glede na skupino, ki izvaja posamezen projekt. Skupino označujejo okolje, kjer se raziskava izvaja, potrebna oprema in druga osnovna sredstva, neposredni materialni in nematerialni stroški in stroški proizvodnih storitev ter posebni pogoji pri izvajanju projekta pa tudi stopnja opremljenosti raziskovalne organizacije in velikost prostorov na zaposlenega. Ti elementi, ki jih v prijavi opredelijo oz. določijo prijavitelji sami in ki so podlaga za uvrstitev v cenovni razred, se ne preverjajo.

Na področju naravoslovja so nacionalni koordinatorji v glavnem tudi prijavitelji projektov (razen enega od petih), sicer pa se pojavljajo tudi kot sodelavci pri projektih. Nacionalni koordinator na podlagi ocen recenzentov ter lastnih ocen pripravi predlog razvrstitve projektov v prednostne skupine, ki se posreduje pristojnemu področnemu svetu, ki projekte razvrsti na prednostno listo. Končni predlog skupne prednostne liste za financiranje projektov (nacionalno listo) pripravi

nacionalni svet za raziskave in razvoj. Nacionalno listo določi minister (odloči o izboru projektov in višini sredstev).

Skrbnik v sodelovanju s pravno službo pripravi pogodbe, preveri vse podatke, pogodbene elemente in pogodbo pošlje v podpis raziskovalni organizaciji - izvajalcu, da jo podpišeta direktor in odgovorni nosilec. Skrbnik vrnjeno pogodbo zopet pregleda, pogodbo parafira, pogodbe pred podpisom parafira tudi pravna služba, nato se pogodba posreduje ministru v podpis.

Konec leta izvajalci predložijo ministrstvu fazno poročilo, ki ga pregledata skrbnik in nacionalni koordinator, velikokrat pa je to prepuščeno skrbniku (to pomeni preveritev, ali projekt poteka v skladu s pogodbo). Zaključno poročilo (ob zaključku projekta) se pošlje istim recenzentom, ki so ocenjevali predlog, v lanskem letu so ta poročila pregledovali samo nacionalni koordinatorji.

V letu 1995 je minister za znanost in tehnologijo izdal Pravilnik o izvajanju in organiziranju nadzora Ministrstva za znanost in tehnologijo na področju raziskovalne dejavnosti. Pravilnik opredeljuje nadzor ministrstva nad izvajalci nacionalnega raziskovalnega programa glede izvajanja javne službe na področju raziskovalne dejavnosti in glede izpolnjevanja pogodbenih obveznosti. V letošnjem letu je ministrstvo pričelo opravljati posamične nadzore v izvajalskih organizacijah, tovrstna dela opravlja pogodbeno zunanji sodelavec.

Na podlagi predhodno opisanih postopkov ugotavljamo, da so ključni elementi, na katerih lahko zasledimo šibke točke, naslednji:

1. Obstaja objektivna nevarnost za nepristrano ocenitev predlogov projektov. Podatki o prijavah kažejo, da se kot prijavitelji ali sodelavci raziskovalnih projektov prijavljajo nacionalni koordinatorji, katerih naloga pa je ocenitev predlogov projektov ob upoštevanju kriterijev stroke in priprava predloga razvrstitve projektov v prednostne skupine ter priprava poročila o recenzentskem ocenjevanju.
2. Za določitev sredstev za raziskovalne projekte so ključnega pomena zaprosene raziskovalne ure na projektu, ki niso vse odobrene, ter uvrstitev v cenovni razred. Uvrstitev v cenovni razred se opravi na podlagi raziskovalne skupine, ki izvaja projekt. Elementi, ki so podlaga za uvrstitev raziskovalne skupine v cenovni razred, se ne preverjajo, zato obstaja tveganje, da podatki niso pravilni oziroma so pri porabi proračunskih sredstev možne nepravilnosti.
3. Pri odločanju o odobritvi raziskovalnih ur za projekte, ki so uvrščeni na nacionalno listo, ministrstvo upošteva skupne izdatke iz proračuna RS za pedagoško in raziskovalno delo posameznih raziskovalcev. Ministrstvo za šolstvo in šport podatkov o pedagoški obremenitvi ne sporoča oziroma ti niso ažurni, zato obstaja tveganje, da skupni proračunski izdatki presežejo 4/3 obsega plače iz proračunskih sredstev. Iz primerjave pa izpada tisto raziskovalno delo, ki ga financirajo druga ministrstva (razen Ministrstvo za zdravstvo), kar povečuje to tveganje; za primerjavo pa bi bilo potrebno upoštevati skupno obremenjenost raziskovalcev, financirano iz proračunskih sredstev.

2. PRORAČUN ZA LETO 1995

2.1. Pomen Ministrstva za znanost in tehnologijo v proračunu Republike Slovenije

Delež dodeljenih sredstev Ministrstvu za znanost in tehnologijo v okviru skupnih proračunskih odhodkov je v letih od 1993 do 1996 vseskozi upadal (od 3,56 % v letu 1993 na 2,53 % v letu 1996).

V proračunu RS za leto 1995 (Ur.l. RS št. 40/95) so skupni proračunski odhodki države znašali 552.217.191 tisoč SIT, delež ministrstva (skupaj z organi) v okviru teh sredstev pa je bil **2,94%** (16.224.092 tisoč SIT), kar je ponazorjeno v spodnji tabeli:

v tisoč SIT		
Proračunski uporabnik	Leto 1995	%
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	15.702.695	96,79
Urad RS za standardizacijo in meroslovje	308.220	1,90
Urad RS za intelektualno lastnino	188.840	1,16
Urad slovenske nacionalne komisije za Unesco	24.337	0,15
Skupaj MZT	16.224.092	100,00
Odhodki proračuna	552.217.191	2,94

Največji delež v proračunu Ministrstva za leto 1995 so imela sredstva, namenjena *dotacijam in plačilom storitev javnim zavodom* - (66,90%), sledijo:

- *investicije in investicijsko vzdrževanje* s 13,87% deležem,
- *subvencije* z 12,06% deležem,
- *plače, prispevki in drugi osebni prejemki* z 2,94% deležem,
- *materialni in drugi stroški* z 2,44% deležem,
- *drugi odhodki* z 1,79% deležem ter
- *druga plačila storitev* z 0,06% deležem.

V proračunu 1995 je bila za potrebe programa Phare pri ministrstvu odprta proračunska postavka 6723 - Sredstva PHARE (vrsta proračunskega odhodka: investicije in investicijsko vzdrževanje) v višini 1.200.000 tisoč SIT, kar predstavlja kar 7,4 % proračuna ministrstva. Na tej postavki so predvidena sredstva tuje pomoči, ki se lahko uporabljajo v skladu s programom Phare in v višini sredstev, ki so bila za namene programa Phare nakazana na poseben račun pri Banki Slovenije.

2.2. Sredstva ministrstva v letu 1995

Sredstva proračuna se zagotavljajo Ministrstvu za znanost in tehnologijo ter organom v njegovi sestavi kot uporabnikom proračuna, ki so v posebnem delu proračuna določeni kot nosilci postavk.

Glavni vir sredstev ministrstva v letu 1995 so bila sredstva proračuna RS (99,66 %), ministrstvo in organi v njegovi sestavi pa so pridobivali sredstva tudi z donacijami in

opravljanjem lastne dejavnosti. Ministrstvo lastne dejavnosti nima, opravljajo pa jo uradi.

Iz bilanc prihodkov in odhodkov za obdobje od 1.1.1995 do 31.12.1995 izhaja, da so imeli ministrstvo in organi v njegovi sestavi naslednje prihodke:

v SIT

Proračunski uporabnik	Prenešeno iz preteklega leta	Prihodki iz proračuna RS	SKUPAJ
MZT (skupaj z Uradom slov. nacionalne komisije za UNESCO*)	1.326.459	15.284.005.707	15.285.332.166
Urad RS za intelektualno lastnino	0	241.611.548	241.611.548
Urad RS za standardizacijo in meroslovje	406.563	323.401.906	323.808.469
SKUPAJ	1.733.022	15.849.019.161	15.850.752.183

* Za leto 1995 je bila bilanca prihodkov in odhodkov sestavljena skupaj za ministrstvo in Urad slovenske nacionalne komisije za Unesco.

V prihodkih iz proračuna leta 1995 je vključen tudi priliv sredstev iz naslova tujih donacij, in sicer:

- za ministrstvo v višini 24.888.996,00 SIT
- za UIL v višini 45.627.882,00 SIT.

Pri primerjavi prilivov na žiro račun, ki jih za ministrstvo vodi računovodska služba MF kot prihodek iz proračuna in porabo proračunskih sredstev za obdobje 1.1.do 31.12.1995, ki jo vodi sektor za proračun MF in predstavljajo hkrati proračunski odhodek, so bile ugotovljene razlike in sicer:

- prihodki MZT (skupaj z uradoma) 15.849.019.161,00 SIT
(samo ministrstvo 15.284.005.702,20 SIT)
- odhodki proračuna MZT (z uradoma) 15.820.779.461,80 SIT
(samo ministrstvo 15.252.815.151,80 SIT)
- razlika 28.239.699,20 SIT
(samo ministrstvo 31.190.550,40 SIT).

Razlike izhajajo že iz prenešenih stanj iz preteklega leta, kakor tudi iz različnega vključevanja prihodkov proračunskega uporabnika (predvsem plače za december 1995, nakazane v januarju 1996) oz. odhodkov proračuna v obračunsko obdobje oziroma so posledica uporabe različnih načel evidentiranja porabe pri uporabniku proračuna (računovodska načela) in pri proračunu (proračunska načela).

Iz evidence ministrstva o prihodkih iz proračuna (brez uradov), ki jo po posameznih proračunskih postavkah vodi Oddelek za proračun in finančno operativno ministrstva (izpis "Kumulativa kontov v glavne knjige za konto 7 in stroškovna mesta" z dne 7.8.1996) je razvidno, da je ministrstvo v letu 1995 iz proračuna prejelo 15.261.306.635,45 SIT. Po podatkih sektorja za proračun MF je poraba proračunskih sredstev ministrstva (brez uradov) znašala 15.252.815.151,83 SIT oz. za 8.491.483,62 SIT manj kot po podatkih ministrstva oziroma je odstopanje malenkostno (0,06 %).

2.3. Dosežena poraba sredstev v letu 1995

Za izvajanje nalog na področju znanosti (upoštevaje tudi vse tri urade) je bilo v letu 1995 s sprejetjem proračuna (Ur.l. RS št. 40/95) predvidenih 16.224.092.000,00 SIT, iz bilanc prihodkov in odhodkov za obdobje od 1.1. do 31.12.1995 pa je razvidno, da je bilo porabljeno 15.841.720.865,00 SIT ali 97,6 %. Razlika med s proračunom odobrenimi in porabljenimi sredstvi je 382.371.135,00 SIT.

Odhodki ministrstva skupaj z Uradom slovenske nacionalne komisije za Unesco (toda brez USM in UIL), razvidni iz bilance prihodkov in odhodkov za obdobje od 1.1. do 31.12.1995 so znašali 15.284.051.444,00 SIT oziroma 97,3 % odobrenih sredstev v proračunu. Največja odstopanja med s proračunom odobrenimi sredstvi in doseženo porabo po posameznih proračunskih postavkah so razvidna iz spodnje tabele.

v SIT

	Proračunska postavka	večja poraba	%	manjša poraba	%
3134	Drugi osebni odhodki	2.720.658	15,85		
3242	Prispevki delodajalca	2.519.914	6,27		
3026	Plače	11.050.684	6,22		
3350	Materialni stroški	3.602.924	3,10		
7058	Programi mednarodnega sodelovanja	3.095.178	1,17		
6723	Sredstva Phare			1.179.704.794	98,31
6145	Anal. in ekspertize za razvoj znanosti			13.596.654	20,78
8548	Plačilo obveznosti Convex			1.740.377	5,84
2453	Univerzitetna knjižnica Ljubljana			1.146.739	0,38
4494	Tehnol. razvoj. in drugi ciljni programi			3.703.119	0,19

Ministrstvo je s proračunom določeno porabo najbolj preseglo na postavki plač ter drugih osebnih odhodkov in prispevkov. Prekoračitev je povezana s povečanjem zaposlenih ter z napredovanji, skladno z zakonom in sklepi Vlade o določanju količnikov zaposlenim.

Za postavko programi mednarodnega sodelovanja je MF odobrilo vlogo za prerazporeditev sredstev iz postavke analize in ekspertize za razvoj znanosti, kjer je manjša poraba.

Večja od proračunskih sredstev je tudi poraba materialnih stroškov, na podlagi odobrene vloge (s strani Ministrstva za finance) za prerazporeditev sredstev iz postavke 6145, kjer je manjša poraba.

Najmanjša poraba, tako zneskovno, kot tudi v odstotkih, je bila na postavki 6723 - sredstva Phare (le 1,7 % s proračunom določenih sredstev), ki je tudi najbolj vplivala na to, da so bila proračunska sredstva ministrstva (brez uradov) porabljen le v višini

93,15 % (sredstva Phare imajo v celotnem proračunu ministrstva brez uradov kar 7,5-odstotni delež, zato njihova nerealizacija močno vpliva na realizacijo proračuna ministrstva). Tako nizka realizacija je posledica dolgotrajne in zahtevne priprave dokumentacije za posamezne projekte zaradi prilagoditve evropski zakonodaji ter delno posledica nerešenega vprašanja donacij in taks ter problema lociranja donacijskih sredstev v slovenski proračun in njihovega črpanja.

Manj sredstev je bilo porabljenih za analize in ekspertize za razvoj znanosti, ki so bila prerazporejena za programe mednarodnega sodelovanja in materialne stroške.

Pri plačilu obveznosti za superračunalnik CONVEX (plačilo zadnjega obroka) je poraba manjša zaradi nižje rasti tečaja od predvidenega.

III. M N E N J E

Revalorizacija gradbenih objektov v letih 1993, 1994 in 1995 je bila napačno pripisana le opremi, zato analitične in sintetične evidence gradbenih objektov in opreme niso usklajene.

Ministrstvo izkazuje premoženje in obveznosti v bilanci stanja ter sestavlja bilanco prihodkov in odhodkov skupno z Uradom slovenske nacionalne komisije za UNESCO, čeprav gre za dva proračunska uporabnika, ki bi morala sestavljati lastne računovodske izkaze.

Elementi, ki so podlaga za uvrstitev raziskovalnih projektov v cenovni razred, se ne preverjajo, zato obstaja tveganje, da podatki niso pravilni oziroma so pri porabi proračunskih sredstev možne nepravilnosti.

Pri odločanju o odobritvi raziskovalnih ur za projekte ministrstvo upošteva skupne proračunske izdatke za pedagoško in raziskovalno delo posameznih raziskovalcev. Ker pa so podatki o pedagoški obremenitvi sporočeni z zamudo ali so nepravilni, obstaja tveganje, da skupni proračunski izdatki presegajo zakonske okvire sredstev za plače. Iz primerjave skupne obremenitve z izobraževalnim in raziskovalnim delom pa izpade tisto raziskovalno delo, ki ga financirajo druga ministrstva (razen Ministrstva za zdravstvo), kar tudi povečuje to tveganje.

IV. P R I P O R O Č I L A

Na podlagi opravljenega nadzora Računsko sodišče RS Ministrstvu za znanost in tehnologijo priporoča da:

- sestavlja ločene računovodske izkaze za ministrstvo in Urad slovenske nacionalne komisije za Unesco
- prične preverjati tudi elemente, ki so podlaga za uvrstitev raziskovalnih projektov v cenovne razrede oz. elemente, ki označujejo raziskovalne skupine

- več pozornosti posveti primerjavam o obremenitvi posameznih raziskovalcev z izobraževalnim in znanstveno raziskovalnim delom

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper predhodno poročilo je po 1. odstavku 24. člena Zakona o Računskem sodišču RS možno vložiti pripombe. Pripombe se vložijo pisno v roku 15 dni od dneva vročitve na Računsko sodišče RS, Prežihova ulica 4.

Nadja ŽNIDARČIČ - FERRARI
članica Računskega sodišča

Vročiti:
- priporočeno s povratnico
Ministrstvu za znanost in tehnologijo,
Ljubljana, Slovenska 50

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Prežihova 4, 1000 LJUBLJANA

Telefon: 178 58 88

Telefax: 178 58 91

Številka: 1210-2/96-10

Datum: 12.12.1996

PREDHODNO POROČILO

**o pregledu računovodskega sistema in učinkovitosti delovanja
notranjih kontrol na Ministrstvu za znanost in tehnologijo,
Ljubljana, Slovenska 50**

KAZALO

stran

I.	UVOD	3
1.	PREDSTAVITEV MINISTRSTVA	3
1.1.	Naloge ministrstva in njegova organiziranost	3
1.2.	Povezanost z okoljem	4
1.3.	Zaposleni	4
1.4.	Računalniška služba	4
1.5.	Osnovna sredstva	5
II.	UGOTOVITVE	5
1.	RAČUNOVODSKI SISTEM IN NOTRANJE KONTROLE	5
1.1.	Predstavitev računovodske službe	5
1.2.	Predstavitev glavnih poslovnih procesov in vgrajenih notranjih kontrol	6
2.	PRORAČUN ZA LETO 1995	10
2.1	Pomen Ministrstva za znanost in tehnologijo v proračunu Republike Slovenije	10
2.2.	Sredstva ministrstva v letu 1995	10
2.3.	Dosežena poraba sredstev v letu 1995	12
III.	MNENJE	13
IV.	PRIPOROČILA	13
	POUK O PRAVNEM SREDSTVU	14